

Alla julklappar är inte lika roliga att få...

HAVSMILJÖINSTITUTET VILL GÄRNA bidra med vetenskaplig kunskap om hur vi 750 000 båt människor genom vårt beteende skitar ner runt kusterna. Detta i en färsk rapport om tillståndet under vattenytan i våra grunda kustekosystem.

Det är ingen munter läsning. Man letar febrilt efter någon liten positiv signal som ger hopp för framtiden. Men tyvärr, båtar betraktas nu bara som transportmedel och jämförs denna gång med inrikesflygets utsläpp av växthusgaser. Vi båtägare släpper under några sommarmånader ut cirka 179 000 ton, vilket motsvarar 30 % av det årliga utsläppet från inrikesflyget. Båtskam passar väl bra.

Målgruppen för rapporten är handläggare vid nationella myndigheter, länsstyrelser och kommuner som hanterar frågor som rör fritidsbåtar. Även våra miljödombstolar ingår i målgruppen, bara så ni vet. En omfattande handling där bara källförteckningen omfattar 30 sidor med tillsammans 570 enskilda hänvisningar. En viktig del av rapporten är alla förslag till åtgärder, som om dom genomförs kommer att begränsa möjligheterna att använda båten utan restriktioner i framtiden samt förslag om vissa styrmedel. Detta är förstås en omskrivning av olika former av båtskatt.

Det idag finns 110 000 bryggor längs Sveriges kuster. Sedan 1960-talet har mängden bryggor ökat med nästan 160 %, vilket är en konsekvens av den explosionsartade utvecklingen av fritidsbåtlivet som skedde under 60–80-talen. Rapporten ger sken av att utbyggnadstakten skulle vara cirka 1700 nya bryggor per år, något som idag är helt osannolikt. Fler bredare båtar men samtidigt också fler båtar på land och färre som själva kommer att äga sina båtar är en rimligare utveckling. Därmed borde det vara en mer nyanserad syn på utbyggnadstakten i landet.

Synen på våra båttoaletter är lite märklig. 10 % av alla fritidsbåtar har båttoalett och från och med 1 april 2015 blev det förbjudet att tömma sin båttoalett i havet. Trots det hävdas att dessa fritidsbåttoaletter släpper ut 2 ton fosfor och 17 ton kväve med hänvisning till en mätning från 2008, sju år före förbudet, då det var tillåtet. Därför borde redovisade toalettutsläppet vara avsevärt lägre i dag.

Fritidsbåtar släpper idag ut cirka 57 ton koppar i Östersjön, en betydande del sägs det och totalt 20 % av sjöfartens totala utsläpp. Men tillsammans med alla andra utsläpp i Östersjön står fritidsbåtarna för 6 %, knappast en betydande del. Det finns en tidigare rapport om tillförsel av koppar från luft, floder och älvar, sjöfart samt fritidsbåtarnas 57 ton, som för fritidsbåtarnas del istället blir 1,7 %.

Rapportens slutsatser talar om att "Fritidsbåtlivet orsakar mycket omfattande skador på värdefulla kustmiljöer" och att "Det stora antalet fritidsbåtar bidrar till omfattande utsläpp av båtbottnsgifter och andra föroreningar som är jämförbara med andra svenska trafiksektorer".

Sammantaget förmedlas ett intryck att det är båtlivet som är den största boven till den negativa miljöpåverkan i våra omgivande vatten. Båtklubbar kommer att möta de myndighetshandläggare med rapporten i knät för att diskutera båtlivets miljöfrågor utifrån slutsatser som fortfarande är indikationer och vars miljöpåverkan ännu inte är allmänt erkänd. Om vi ska undvika en ineffektiv lagstiftning måste SBU aktivt ge sig in i processen och presentera förslag som innebär minskad belastning på miljön.

Förslag på båtregister och olika slag av båtskatt kommer allra sist i rapporten, kanske av pedagogiska skäl. Två skäl anges; mer pengar till staten och båtägarnas gratisförmåner, till exempel sophämtning, farledshållning och produktion av sjökort. Hur många båtklubbar känner igen sig i den beskrivningen? Risk finns att rapportens huvudbudskap, som handlar om hur vi ska värna miljön, tippas över och bara blir en skattefråga.

Lars Afzelius är båtpolitisk skribent i Båtliv. Han är även krönikör med frihet att framföra sina egna åsikter om svensk båtpolitik.

Maila gärna dina åsikter om båtpolitik: Lars.Afzelius@batliv.se

Mässcentrum
Helsingfors

venemessut.fi
#venemessut

7-16.2.2020

VENE BÅT

Sommartecknen på Nordeuropas största båtevenemang Vene 20 Båt i Messukeskus i Helsingfors 7-16 februari 2020. På mässan presenteras båtnyheter, utrustning och tillbehör samt allt du vill veta om båtliv, fiske och andra vattensporter. Arbetsdemonstrationer, uppvisningar och tävlingar, toppföreläsare på scenen. Anteckna datumerna i kalendern redan nu. Det enda som saknas är havet.

MESSUKESKUS

finn
boat

